

Metodyka inwentaryzacji i oceny stanu zwierząt będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053

Prace terenowe związane z opracowaniem Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami PLH180053 obejmą przede wszystkim inwentaryzację gatunków ryb wymienionych w obowiązującym SDF obszaru Natura 2000 objętego Planem jako przedmioty ochrony. Są to:

- 1130 Boleń pospolity *Aspius aspius*;
- 5094 Brzana karpacka *Barbus peloponnesius*;
- 1149 Koza *Cobitis taenia*;
- 1163 Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*;
- 1096 Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*;
- 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*.

Inwentaryzacja obejmie również gatunki ryb z oceną D czyli: różankę pospolitą *Rhodeus amarus* oraz łososia szlachetnego *Salmo salar*, a także inne gatunki zwierząt wymienione w SDF z oceną D, jak: skójka gruboskorupowa *Unio crassus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, bóbr *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra*.

Inwentaryzacja ww. gatunków wykonana zostanie zgodnie z zapisami SIWZ:

1. w zakresie gatunków ryb ekspert:

- przeprowadzi inwentaryzację gatunków ryb i minogów wymienionych w obowiązującym SDF obszaru Natura 2000 objętego Planem (w tym gatunków z oceną D). W ramach prac terenowych ekspert oceni stan populacji poszczególnych gatunków w obszarze oraz określi areal występowania gatunku w obszarze. Inwentaryzacja ryb i minogów przeprowadzona zostanie metodą elektropólów w co najmniej 10 punktach kontrolnych. Punkty kontrolne będą wyznaczone w obrębie głównego cieku jak i na każdym z dopływów. Lokalizacja i liczba punktów pomiarowych zostaną dobrane w taki sposób aby uwzględnić wymagania siedliskowe wszystkich gatunków ryb i minogów wymienionych w SDF obszaru.

- wykona ocenę stanu zachowania gatunków ryb i minogów stanowiących przedmiot ochrony oraz proponowane przedmioty ochrony (prace monitoringowe) zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, na każdym z punktów kontrolnych założonych na potrzeby inwentaryzacji.

2. w zakresie gatunków mięczaków ekspert:

- przeprowadzi inwentaryzację skójki gruboskorupowej *Unio crassus* na podstawie której określi areal występowania gatunku w obszarze. W przypadku stwierdzenia występowania skójki gruboskorupowej w obszarze i zaproponowania do objęcia jej ochroną jako przedmiotu ochrony, we wszystkich stanowiskach, na których potwierdzono występowanie gatunku przeprowadzona zostanie ocena stanu zachowania. Ocenę stanu zachowania wykonana zostanie zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
W RZESZOWIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

3. w zakresie gatunków płazów ekspert:

- przeprowadzi inwentaryzację gatunków płazów wymienionych w obowiązującym SDF danego obszaru Natura 2000 objętego Planem. W ramach prac terenowych określona zostanie liczebność poszczególnych gatunków w obszarze oraz wskazane siedliska.
- przeprowadzi ocenę stanu zachowania gatunków płazów zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

4. w zakresie gatunków ssaków ekspert:

- przeprowadzi inwentaryzację ssaków wymienionych w obowiązującym SDF dla obszaru Natura 2000. W ramach inwentaryzacji ekspert określi liczbę stanowisk oraz liczebność gatunku w obszarze.
- przeprowadzi ocenę stanu zachowania gatunków ssaków zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186 z późn. zm.) z wykorzystaniem metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Karty, które zostaną zawarte w końcowym raporcie, zamieszczono poniżej.

Literatura:

- Zajac K. 2010. Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*. W: Makomaska-Juchniewicz M. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa, s. 157-179.
- Marszał J. 2012. Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 101-117.
- Kozłowski K. 2012. Boleń pospolity *Aspius aspius*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 134-146.
- Amirowicz A. 2012. Brzanka *Barbus meridionalis*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 160-170.
- Kotusz J. 2012. Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 171-185.
- Mazurkiewicz J. 2012. Koza *Cobitis taenia*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 210-222.

- Mazurkiewicz J. 2012. Piskorz *Misgurnus fossilis*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 264-275.
- Przybylski M. 2012. Różanka *Rhodeus amarus*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 276-291.
- Sobieszczyk P. 2012. Łosoś atlantycki *Salmo salar*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 248-263.
- Bonk M., Sochacki J. 2012. Kumak górski *Bombina variegata*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 328-345.
- Bonk M., Sochacki J. 2012. Traszka karpacka *Lissotriton montandoni*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Baran P. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa, s. 406-418.
- Zajac T., Romanowski J., Kozyra K. 2015. Bóbr europejski *Castor fiber*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Bonk M. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, s. 281-316.
- Romanowski J., Zajac T., Kozyra K. 2015. Wydra *Lutra lutra*. W: Makomaska-Juchniewicz M., Bonk M. (red.). Monitoring gatunków zwierząt. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa, s. 388-424.

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (ryby)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Opis stanowiska	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty obserwacji	

Stan ochrony gatunku na stanowisku (boleń pospolity, koza, piskorz, brzana)			
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz	Ocena

Populacja	Względna liczebność			
	Struktura wiekowa			
	Udział gatunku w zespole ryb i minogów			
Siedlisko	EFI+			
	Jakość hydromorfologiczna			
	Ciągłość cieku			
	Charakter i modyfikacja brzegów			
	Charakterystyka przepływu			
	Geometria koryta			
	Mobilność koryta			
	Substrat denny			
Pespektywy zachowania				
Ocena ogólna				

Stan ochrony gatunku na stanowisku (łosoś atlantycki)				
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena
Populacja	Względna liczebność			
	Obecność osobników dorosłych			
	Udział gatunku w zespole ryb i minogów			
Siedlisko	EFI+			
	Jakość hydromorfologiczna			
	Ciągłość cieku			
	Charakter i modyfikacja brzegów			
	Charakterystyka przepływu			
	Geometria koryta			
	Mobilność koryta			
	Substrat denny			
Pespektywy zachowania				
Ocena ogólna				

Stan ochrony gatunku na stanowisku (minóg strumieniowy)				
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena

Populacja	Względna liczebność			
	Struktura wiekowa			
	Udział gatunku w zespole ryb i minogów			
Siedlisko	EFI+			
	Jakość hydromorfologiczna			
	Ciągłość cieku			
	Charakter i modyfikacja brzegów			
	Charakterystyka przepływu			
	Geometria koryta			
	Mobilność koryta			
	Substrat denny			
	Stan ekologiczny wody (klasa jakości wody)			
	Występowanie niezbędnych mikrosiedlisk			
Pespektywy zachowania				
Ocena ogólna				

Stan ochrony gatunku na stanowisku (róžanka)				
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena
Populacja	Względna liczebność			
	Struktura wiekowa			
	Udział gatunku w zespole ryb i minogów			
Siedlisko	EFI+			
	Jakość hydromorfologiczna			
	Ciągłość cieku			
	Charakter i modyfikacja brzegów			
	Charakterystyka przepływu			
	Geometria koryta			
	Mobilność koryta			

	Substrat denny			
	Stopień porośnięcia linii brzegowej przez roślinność wodną			
	Względna liczebność małży skójkowatych			
Pespektywy zachowania				
Ocena ogólna				

Stan ochrony gatunku na stanowisku (głowacz białopłetwy)				
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena
Populacja	Względna liczebność			
	Struktura wiekowa			
	Udział gatunku w zespole ryb i minogów			
Siedlisko	EFI+			
	Jakość hydromorfologiczna			
	Ciągłość cieku			
	Charakter i modyfikacja brzegów			
	Charakterystyka przepływu			
	Geometria koryta			
	Mobilność koryta			
	Substrat denny			
	Stan ekologiczny wody (klasa jakości wody)			
	Mozaika mikrosiedlisk			
	Zarybienia gatunkami gospodarczymi bezpośrednio zagrażającymi głowaczowi białopłetwemu			
	Pespektywy zachowania			
Ocena ogólna				

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	
Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (skójką gruboskorupowa)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	
Nazwa stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty obserwacji	

Stan ochrony gatunku na stanowisku				
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena
Populacja	Liczebność			
	Struktura wiekowa			
	Struktura wielkości ciała			
Siedlisko	Zasiedlenie odcinka rzeki			
	Obecność punktowych źródeł zanieczyszczeń			
	Obecność antropogenicznych zmian w budowie koryta			
	Stan ekologiczny wód			
	Wskaźnik optymalnego siedliska			
	Pespektywy zachowania			
Ocena ogólna				

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (taki sam dla obu gatunków płazów)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	
Nazwa obszaru	
Nazwa stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Nazwa kwadratu	
Opis stanowiska	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty kontroli	

Stan ochrony gatunku na stanowisku			
Parametr	Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz	Ocena
Populacja	Osobniki dorosłe		
	Larwy		
	Jaja		
Siedlisko	Stażność zbiornika		
	Powierzchnia zbiornika [m ²]		
	Pokrycie zbiornika przez roślinność (%)		
	Obecność płyczn		
	Bezpośrednie otoczenie zbiornika		
	Odległość od		

	najbliższego zbiornika (m)			
	Zacienienie zbiornika			
Szanse zachowania gatunku (parametr będzie oceniany na podstawie rozporządzenia MŚ ws. opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru natura 2000)				
Ocena ogólna				

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	
Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (bóbr)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku

Kod i nazwa gatunku	
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Powierzchnia stanowiska	
Opis stanowiska	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty kontroli	

Stan ochrony gatunku na stanowisku				
Parametr		Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz	Ocena
Populacja		Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku		
		Indeks populacyjny		
		Roczny wskaźnik wzrostu populacji		
		Zagęszczenie rodzin		
Siedlisko	Baza pokarmowa	Obecność preferowanych gatunków drzew i krzewów		
		Skład gatunkowy drzew na stanowisku		
		Średni % brzegu z zadrzewieniami		
		Średni udział procentowy drzew o pierśnicy pomiędzy 2,5 a 15 cm		

		Dostępność starorzeczy i innych zbiorników wodnych porośniętych przez grążele/grzybienie			
Udział siedliska kluczowego dla gatunku		Obecność preferowanych zbiorników wodnych			
		Udział preferowanych odcinków rzek			
		Spadek rzeki/strumienia			
		Fluktuacje poziomu wody			
Charakter strefy przybrzeżnej		Charakter nadbrzeżnych zadrzewień			
		Drzewa i krzewy w promieniu do 30 m			
		Lesistość			
		Naturalność koryta cieku			
		Dostępność schronień			
Stopień antropopresji		Drogi wojewódzkie i krajowe			
		Linie kolejowe			
		Sąsiedztwo zabudowań			
		Sąsiedztwo pól uprawnych i upraw leśnych			
Perspektywy ochrony					
Ocena ogólna					

Aktualne oddziaływania

Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	
Uwagi metodyczne	
Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

Wzór karty obserwacji gatunku na stanowisku (wydra)

Karta obserwacji gatunku na stanowisku	
Kod i nazwa gatunku	
Nazwa stanowiska	
Typ stanowiska	
Obszar Natura 2000	
Inne obszary chronione, na których znajduje się stanowisko	
Współrzędne geograficzne	
Wysokość n.p.m.	
Powierzchnia stanowiska	
Opis stanowiska	
Charakterystyka siedliska gatunku na stanowisku	
Informacje o gatunku na stanowisku	
Obserwator	
Daty kontroli	

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Stan ochrony gatunku na stanowisku					
Parametr		Charakterystyki	Wartość lub opis oraz komentarz		Ocena
Populacja		Procent pozytywnych stwierdzeń gatunku			
		Indeks populacyjny			
		Roczny wskaźnik trendu populacji			
		Zagęszczenie populacji			
Siedlisko	Baza pokarmowa	Biomasa ryb			
		Zróżnicowanie gatunkowe ichtiofauny			
		Miejsca rozrodu płazów			
		Naturalność koryta cieku			
	Udział siedliska kluczowego dla gatunku	Udział preferowanych odcinków rzek			
		Obecność preferowanych zbiorników wodnych			
		Obecność mniejszych zbiorników wodnych			
	Charakter strefy przybrzeżnej	Stopień pokrycia brzegów drzewami i krzewami			
		Lesistość			
		Stopień regulacji rzek			
		Dostępność schronień			
	Stopień antropopresji	Drogi wojewódzkie i krajowe			
		Linie kolejowe			
		Sąsiedztwo zabudowań			

		Przepusty pod drogami			
Perspektywy ochrony					
Ocena ogólna					

Aktualne oddziaływania				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Zagrożenia (przyszłe, przewidywane oddziaływania)				
Kod	Nazwa działalności	Intensywność	Wpływ	Syntetyczny opis
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	
		A/B/C	+/0/-	

Inne informacje	
Inne wartości przyrodnicze	
Gatunki obce i inwazyjne	
Uwagi metodyczne	
Inne uwagi	
Dokumentacja fotograficzna i kartograficzna	

*Opracował: Dominik Wróbel
Jasło, czerwiec 2019 r.*